

Nya Järnvägsspår inom utbildning

Äntligen kan du söka en järnvägsutbildning i Norrland förlagd till järnvägsknuten Ånge och med filial på Campus Strängnäs. Här presenteras huvudspåren:

- Ger Yrkehögskoleexamen (1 år) eller Kvalificerad Yrkehögskoleexamen (2 år)
- Studierna kan bedrivas på halvdistan (digital kommunikation)
- Följande linjer kommer att erbjudas:
- 1 års utbildningstid varav 10 veckors LIA (lärande i arbete)
 - Lokförare
 - Tåkkommunikatör
 - Elsäkerhetsledare
 - Tillsyningsman
 - Signalkniker
 - Bantniker
 - Tågtkniker
- 2 års utbildningstid varav 21 veckors LIA (lärande i arbete)
 - Besiktningssman
 - Underhållsingenjör
 - Elkraftingenjör
 - Anläggningsprojektör
 - Produktionssingenjör

Utbildningen innefattar ny teknik inom järnväg som simulator, drönarteknik och appar med tåglogistik. Elkraftingenjör ger möjlighet till en bredare arbetsmarknad inom arbete med högspänning. Även Produktionsingenjör och Anläggningsprojektör ger tilläggskompetens utanför järnväg. Behörighetskurserna inom bansäkerhet ges av Trafikverket. Du är behörig att söka om du har godkända betyg från följande gymnasieprogram: natur, teknik, el och energi. Sökande med lägre skolunderbyggnad men med mångårig yrkeserfarenhet kan också antagas. För invandrare gäller godkänd SFI. Sökande med järnvägserfarenhet är meriterande.

Utbildningsansvarig: Lärnö AB tillsammans med partners.

Utbildningsplatser: Gamla postterminalen i Ånge, Campus Strängnäs

Lärnö AB har drygt 20 års erfarenhet av yrkehögskoleutbildning och utvecklar även läromedel sedan 2007. För kuserna på järnvägsskolan kan följande läroböcker användas: Den Svenska Järnvägen (TRV). Järnväg med olika spår, Entreprenadrätt, Växlar (Vossloh), Arbetsrätt och History of railways. Railit AB är ledande i Norden inom tåglogistik. Delotek AB har utbildat inom elteknik och Allmän elbehörighet sedan mer än 20 år. VTI (Statens väg- och transportforskningsinstitut) utvecklar bl a simulator för lokförare. Många andra fackexperter kommer att medverka.

Yrkesrollerna och huvuduppgifter

Järnvägsbranschen innehåller många typer av aktiviteter från projektering av en ny sträcka till elförsörjningen för tågdriften. Sedan kommer tågtrafiken med sin logistik. Därav följer att många olika kompetenser krävs för att tågen skall kunna köra enligt tidtabell.

En järnväghögskola måste då kunna erbjuda ett kunskapsutbud för de olika yrken som förekommer i branschen. Samtliga utbildningslinjer ger en grundkunskap inom järnväg och en säkerhetskurs för att kunna få arbeta på spår. Lärnö AB har valt att selektera och erbjuda följande typer av yrken som huvudspår i utbildningen,

2-åriga spår:

A Anläggningsprojektör: Banprojektering och banläggning, här kommer studenten att tränas i CAD med spårgeometri. Men även förprojekteringen med ledningsrätt och val av en optimal ledningssträcka är viktiga delar för den blivande projektören. Denna yrkesroll kräver även god kunskap om terräng och markförhållanden för att åstadkomma en optimal linjesträckning. Upphandlingsförfarande med entreprenadrätt ingår också.

B Produktionsingenjör: Produktionsingenjören är en produktionsledare, som leder uppbyggnaden av banan, här behövs kunskap i geoteknik, mätningsteknik, spårbyggnad och planering av ett järnvägsbygge. En produktionsledare måste även ha förmåga att leda och fördela arbetsuppgifter med social förmåga. Entreprenadrätt tas även upp på detta spår.

C Elkraftingenjör: Inom järnväg är elkraftförsörjningen en nyckelfaktor. Förutom att kunna göra eldimensioneringar skall elkraftingenjören även ha god kunskap i CAD. Du som läser elkraft får även en kurs i Allmän Elbehörighet. Har du mer än tre års elyrkeserfarenhet kan du söka certifiering hos Elsäkerhetsverket. En elkraftingenjör har motsvarande arbetsuppgifter som en anläggningsprojektör fast inom järnvägens elsystem. Även entreprenadrätt ingår.

D Besiktningsman: Besiktningsmannen måste ha gedigen erfarenhet inom järnvägsteknik för att kunna utföra adekvata besiktningar. På skolan får man förutom den teoretiska baskunskapen inom järnvägsteknik kurser i besiktningsförfarandet kopplat till entreprenader. Här är entreprenadjuridik och kontraktutformning viktiga. En elsäkerhetskurs ingår på detta spår. Vidare översiktlig kunskap i förebyggande och avhjälpande underhåll. Mätteknik är en viktig kurs som skall kunskap i olika mätförfarande. En orienteringskurs i drönarteknik finns med.

E Underhållsingenjören: Här får du specialistkunskaper inom järnvägsunderhåll från planering av järnvägsunderhållet till åtgärder och utförande av förebyggande och akut underhåll. Inte minst vinterunderhållet och förhindrande av viltolyckor behandlas. En elsäkerhetskurs ingår så du får rätt att under elsäkerhetsledaren utföra elrelaterade underhållsåtgärder. En grundkurs i besiktningsteknik finns även på detta spår.

1-åriga spår:

F Bantekniker: Som bantekniker arbetar du mestadels på spåret, uppbyggnad av banan med spårläggningssmaskin, kabeldragningsmaskin etc. Du får även lokförarkompetens för att kunna framföra arbetsfordon. Även här ingår en elsäkerhetskurs för att kunna utföra enklare eltekniska arbeten under en elsäkerhetsledare. Växlar och växelövervakning ingår.

G Lokförare: Lokförare är den person som måste ha mycket god tågkontroll. Här får du kännedom om tåglogistik och framförande av tåg med kunskap i ATC och ERTMS. Säkerheten står i fokus på detta spår där en viktig kurs är körning av tåg genom simulering. Skolan kommer även att kunna erbjuda praktisk genomgång av ett lok inomhus. En kurs i olyckspsykologi finns med.

H Signaltekniker: Signaler är kanske det viktigaste instrumentet för järnvägens säkerhet. Här återfinns ATC och ERTMS. Goda kunskaper i styr- och reglerteknik och digital övervakning. Kunskap om kretskort och byte av dylika är en viktig del. Elsäkerhetskurs ingår. Även här gäller begränsad behörighet för elinstallationer under ansvarig elsäkerhetsledare. Driftövervakning av växlar finns även på detta spår.

I Elsäkerhetsledare: Får begränsad behörighet. Stor fördel om du har erfarenhet som elektriker. TRV:s stora elsäkerhetskurs finns här. Grundkurser i ellära och produktionsledning ingår. Kurs i växelteknik med elmotorer och styrning av växlar. En kurs i kontaktledning byte/montering ingår.

J Tågkommunikatör: Detta är blandning av de yrkesroller som förr kallades Stins och idag Tågvärd. Tåglogistik och kommunikationskunskap är viktiga bitar i denna utbildning. På tåget kan tågkommunikatören arbeta med biljettkontroll och information. Kommunikation med lokförare/trafikledning är en annan viktig del för att kunna informera om tider, incidenter mm. En tågkommunikatör skall även ha kompetens i FJB om arbetsstället är en fjärrcentral.

K Tillsyningsman: Här är arbetsuppgifterna att övervaka järnvägsentreprenader och de som arbetar på spåret. God kommunikationsförmåga både mot trafikledare och banarbetare. Kurs i spårgeometri och växlar finns med. Tillsyningsmannen läser även förebyggande och avhjälpande underhåll. Vid elarbeten skall Tillsyningsmannen ansvara för arbetet under elsäkerhetsledaren.

L Tågtekniker: En tågtekniker måste ha en allsidig kunskap om ett tågs mekaniska och elektriska system. Det kan gälla uppgifter från övervakning av hjulsvarvning till byte av kolskenan på strömmottagaren. God kännedom om vanliga fel på lokomotiv och vagnar detta genom att kunna avläsa och tolka ackumulerade mätvärden som dataregistrerats. Veta hur slitdelar och kretskort byts ut.